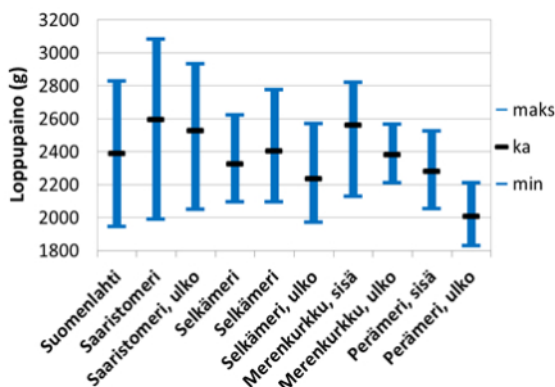

Valtioneuvoston strategisena tavoitteena on lähes kolminkertaistaa kasvatetun kalan tuotanto Manner-Suomessa vuoteen 2022 mennessä. Kansallisessa vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelmassa Pohjanlahti on tunnustettu tärkeäksi kasvualueeksi.

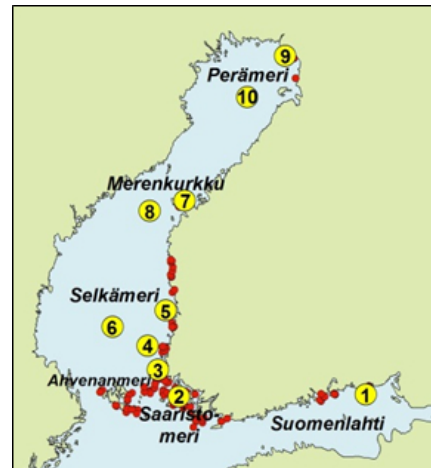
Nykytila

Suomessa kulutetusta ruokakalasta vain noin 10% on kasvatettu ja 6% kalastettu Suomessa. Tuontiriippuvuutta halutaan vähentää lisäämällä kotimaista kalatuotantoa. Suurin osa ruokakalatuotannosta, 84 %, sijaitsee merellä, pääosin Ahvenanmaalla ja Saaristomerellä. Ympäristöministeriön ja Maa- ja Metsätalousministeriön laatiman sijainninhjaussuunnitelman mukaan erityisesti Selkämerelle ja Pohjanlahdelle voisi perustaa uusia kasvatuslaitoksia.

Parhaat kasvatusolosuhteet kirjolohelle on Etelä-Suomen merialueilla, jossa vesi vaihtuu hyvin. Nykyiset laitokset sijaitsevat pääosin väli- ja ulkosaaristossa. Sijainninhjaussuunnitelman jälkeen yrittäjät ovat saaneet uusia, aiempaa suurempia kasvatuslupia avomerialueilta. Avomerialueella ravinneuormitus laimenee jolloin vaikutus herkille ranta-alueille on vähäisin. SmartSea-projektissa on tuotettu tietoa jatkokasvatuspaikkojen lisäksi poikastuotantoon ja kalojen talvehtimiseen soveltuvista alueista. Tätä voidaan hyödyntää muun muassa merialueiden suunnittelussa.

Kirjoloheen keskimääräinen loppupaino merialueella (ja eri vuosien minimi ja maksimi), lähtöpainon ollessa 500 g.

Nykyisten kasvatuslaitosten sijainti (punaiset pisteet) ja paikat joissa kirjolohen kasvua ennustettiin tiedettyjen lämpötilaprofiilien ja kasvukauden pituuden perusteella (keltaiset pisteet)

Tulevaisuus

Elinkeino- ja ympäristöpolitiikan lisäksi myös ilmastonmuutos vaikuttaa kalankasvatukseen, mutta pääasiassa positiivisesti. Toistaiseksi lämpötilojen suhteen parhaat kasvualueet sijaitsevat Etelä-Suomessa, mutta jatkossa veden lämmitessä ja kasvukauden pidetessä kasvatuksen teho paranee Pohjanlahdella. Mikäli jäätä ei enää muodostu nykyiseen tapaan, kasvatus ja kalojen säilyttäminen on mahdollista avoimemmilla merialueilla myös talvella rannan läheisen talvivarastoinnin sijaan. Lämpimämmät vedet myös parantavat lämpöä suosivan kuhan ja siian kasvatuksen mahdollisuuksia.

Ravinneuormitus on kalankasvatusta ohjaava tekijä. Sadannan lisääntyminen kasvattaisi maatalouden ravinneuormitusta, mikä saattaisi olla epäsuorana esteenä kalankasvatuksen laajenemiselle. Jos kasvatus siirtyy jatkossa avoimemmille merialueille ja myrskyt ilmaston ääri-ilmiöiden yleistyessä lisääntyvät, tulee kasvatusrakenteet suunnitella entistä kestävämmiksi sekä veneet turvallisiksi operoida kovissa olosuhteissa.

Markus Kankainen, Antti Kause, Jari Niukko (Luke)